

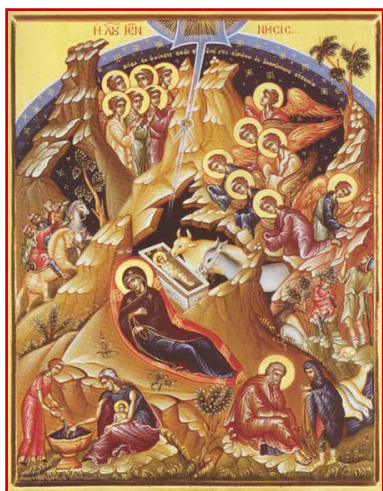
■ Τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ Γέννησις

Ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένετο*

Ἑορτὴ θαυμαστὴ καὶ διὰ τὸ Μεγαλεῖον Της
καὶ διὰ τὸ Μυστήριόν Της καὶ διὰ τὸ Νόημά Της

Κατὰ τὴν ἡμέραν τῶν **Χριστουγέννων** ὁ Λόγος σὰρξ ἐγένε-
το (Ἰωάν. α' 14). Αὕτὴ εἶναι ἡ πρώτη καὶ ἡ μεγαλυτέρα χαρ-
μόσυμος ἀγγελία, τὸ μέγιστον «εὐαγγέλιον», τὸ ὅποιον ἦτο
δυνατὸν νὰ δώσῃ ὁ Θεὸς εἰς τὸν ἄνθρωπον καὶ ὁ οὐρανὸς εἰς
τὴν γῆν.

Ἐὰν θέλετε, ὁλόκληρον τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς
γῆς ἀποτελεῖται ἀπὸ τέσσαρες λέξεις: «**Ὁ** Λόγος σὰρξ ἐγένε-
το».

Ἐξω ἀπὸ αὐτὸ καὶ χωρὶς αὐ-
τό, ἄλλος εὐαγγελισμὸς δὲν ὑπάρ-
χει διὰ τὸν ἄνθρωπον, οὔτε εἰς αὐ-
τὸν οὔτε εἰς τὸν ἄλλον κόσμον.

Ἐδῶ εὐρίσκεται κάθε τί, τὸ ὅποιον
εἶναι αἰωνίως ἀναγκαῖον διὰ τὴν
ἀνθρωπίνην ὑπαρξιν εἰς ὅλους τοὺς
κόσμους. **Μ**οναδικὸν χαρμόσυνον
μήνυμα διὰ τὴν ὕλην εἰς ὅλας τὰς
μορφάς της. **Ἀ**πὸ τὴν πλέον σκλη-
ρὰν καὶ πυκνὴν ὕλην τοῦ ἀδάμαν-
τος, μέχρι τὴν πλέον λεπτὴν καὶ ἀφα-
νῇ τοῦ ἡλεκτρονίου καὶ φωτονίου.

● «**Ὁ** Λόγος σὰρξ ἐγένετο». Αὐτὸ σημαίνει, ὅτι ὁ Λόγος ἔγινε Θεοσὰρξ, οὕτως ὥστε οὔτε ὁ Θεὸς παύει νὰ εἶναι Θεός, οὔτε ἡ σὰρξ νὰ εἶναι σὰρξ. **Μ**όνον ποὺ ἡ σὰρξ, ἐν τῇ μυστικῇ, ἀλλὰ πραγματικῇ ἐνώσει της μὲ τὸν Θεόν, ζῇ καὶ ἀκτινοβολεῖ ὅλας τὰς τελειότητας τοῦ Θεοῦ.

● «**Ὁ** Λόγος σὰρξ ἐγένετο» σημαίνει: **ὁ** Λόγος ἔγινε ψυχὴ, Θεο-ψυχὴ, ἀλλὰ παρὰ ταῦτα ὁ Θεὸς παραμένει Θεὸς καὶ ἡ ψυχὴ ψυχὴ. **Μ**όνον ποὺ ἡ ψυχὴ περιπατεῖ εἰς τοὺς δρόμους τῶν αἰωνίων καὶ χαροποιῶν μυστηρίων τοῦ Θεοῦ εἰς ὅλους τοὺς ὁρατοὺς καὶ ἀοράτους κόσμους.

● «**Ὁ** Λόγος σὰρξ ἐγένετο», σημαίνει καὶ τοῦτο: **ὁ** Λόγος ἔγινεν αἴσθησις, Θεο-αἴσθησις. **Ἐ**ν τούτοις, ὁ Θεὸς δὲν παύει νὰ εἶναι Θεός, ἂν καὶ ἔγινεν ἀνθρωπίνη αἴσθησις, ἐνῶ πάλιν ἡ αἴσθησις παραμένει ἀνθρωπίνη αἴσθησις. **Μ**ὲ τὴν διαφορὰν, ὅτι ἡ αἴσθησις ζῇ ὅλον τὸ θεῖον ἄπειρον ὡς ἰδικόν της.

● «**Ὁ** Λόγος σὰρξ ἐγένετο», σημαίνει ἀκόμη καὶ τοῦτο: **ὁ** Λόγος ἔγινε κτίσμα, Θεο-κτίσμα, «**ὁ** ὦν γίνεται, ὁ ἄκτιστος κτίζεται, ὁ ἀχώρητος χωρεῖται» (ἀγ. Γρηγορίου Θεολόγου, Λόγος 45, 9· PG 36, 633-6). **Μ**ὲ αὐτὸ ἡ φύσις τοῦ Θεοῦ δὲν χάνει τὰ θεῖα της ιδιώματα, ὅπως καὶ ἡ φύσις τοῦ κτίσματος δὲν χάνει τὰ κτιστά της ιδιώματα. **Μ**όνον ποὺ τὸ κτίσμα περνᾷ διὰ μέσου θαυμαστῶν μεταμορφώσεων, αἱ ὁποῖαι τὸ ὁδηγοῦν ἀπὸ δόξης εἰς δόξαν.

● «**Ὁ** Λόγος σὰρξ ἐγένετο», τέλος, σημαίνει: **ὁ** Λόγος ἔγινεν ἀνθρωπος, πλήρης ἀνθρωπος, Θεάνθρωπος. **Ἐ**ν τούτοις, ὁ Θεὸς παραμένει εἰς τὰ ὅριά Του καὶ ὁ ἀνθρωπος εἰς τὰ ἰδικά του, ἂν καὶ εἶναι ἡνωμένοι στενώτατα, ἀδιαιρέτως καὶ ἀχωρίστως. **Μ**όνον πὼς ὁ ἀνθρωπος οἰκειοποιεῖται ὅλας τὰς ἀπορρήτους τελειότητας τοῦ Θεοῦ καὶ ἀποκτᾷ τὴν θεῖαν αἰωνιότητα καὶ τὴν θεῖαν δόξαν, γίνεται «ὁμόθεος», κατὰ τὴν ἔκφρασιν τῶν Ἀγίων Πατέρων. **Ὁ** Θεὸς Λόγος ἔγινεν ἀνθρωπος διὰ νὰ ἐπαναφέρῃ τὸν ἀνθρώπον πρὸς τὸ ἀρχέτυπόν του, πρὸς τὸν Δημιουργόν του, διότι ὁ ἀνθρωπος ἐδημιουργήθη εἰς τὴν ἀρχὴν διὰ τοῦ Θεοῦ Λόγου ἔχων τὸν χαρακτῆρα τοῦ Θείου Λόγου (Γεν. α' 26-27· Ἰωάν. α' 9· Κολ. γ' 10).

● **Ὁ** Θεὸς Λόγος ἔγινε σὰρξ διὰ νὰ ἐπαναφέρῃ τὴν σάρκα εἰς τὴν πρωταρχικὴν της *logosnost*, διότι πᾶν ὃ γέγονεν διὰ τοῦ Θεοῦ Λόγου γέγονεν (Ἰωάν. α' 3· Κολ. α' 16). **Ἐ**πειδὴ ὁ Θεὸς Λόγος εἶναι ὁ δημιουργὸς ὅλης τῆς κτίσεως, Αὐτὸς εἶναι καὶ τὸ θεμέλιον ὀλοκλήρου τοῦ κοσμικοῦ οἰκοδομήματος (πρβλ. ἀγ. Μαξίμου, PG 91, 668 καὶ 1308-9).

Ἡ ἁμαρτία καὶ τὸ κακὸν ἀποτελοῦν τὴν τραγικὴν καὶ παράλογον ἀπόπειραν τοῦ ἀνθρώπου νὰ ἀπομακρύνῃ τὸν Θεὸν Λόγον ἐκ τῶν θεμελίων τοῦ σύμπαντος. **Ὁ** Θεὸς Λόγος ἐσαρκώθη διὰ νὰ ἐπαναφέρῃ τὴν κτίσιν πρὸς τὸν Δημιουργόν, διότι Αὐτὸς εἶναι τὸ πρῶτον θεμέλιόν της καὶ ἡ βάσις της. Διὰ τοῦτο, δικαίως εὐαγγελίζεται ὁ θεῖος Ἀπόστολος Παῦλος, ὅτι ὁ Θεάνθρωπος Χριστὸς ἀποτελεῖ τὸ μοναδικὸν ἄρραγές καὶ αἰώνιον θεμέλιον καὶ ὅτι «θεμέλιον ἄλλον οὐδεὶς δύναται θεῖναι παρὰ τὸν κείμενον» (Α΄ Κορ. γ΄ 11).

Ὅποιοι θεμελιώνει καὶ οἰκοδομεῖ ἐπ’ αὐτῆς τῆς ἄρραγοῦς καὶ ἀσαλεύτου Πέτρας τοῦ σύμπαντος εἶναι «ἄνῃρ φρόνιμος», ἡ προσωπικότης του ἔχει λογοποιηθῇ, ἔχει δηλαδὴ ἐνωθῇ μὲ ὅλα τὰ αἰώνια ιδιώματα τοῦ Θεοῦ Λόγου, διὰ τοῦτο καὶ παραμένει ἀκλόνητος εἰς ὅλας τὰς θυέλλας καὶ τὰς καταιγίδας τῶν ἀνθρωπίνων σεισμῶν καὶ τοῦ χάους (πρβλ. Ματθ. ε΄ 24-25· Ρωμ. η΄ 35-39).

Μὲ τὴν ἐνανθρώπησίν Του, ὁ Θεὸς Λόγος ἔδειξεν ὅτι ὁ Θεῖος Λόγος εἶναι ἡ οὐσία τῆς φύσεώς μας, τὸ θεμέλιον τοῦ ἀνθρωπίνου εἶναι μας, ἡ βάσις τῆς ἀνθρωπίνης μας ζωῆς καὶ ὑπάρξεως.

Ἡ καταγωγή μας εἶναι ἀπὸ τὸν Θεόν, διὰ τοῦτο καὶ τὸ εἶναι μας καὶ ἡ ζωὴ μας καὶ ἡ ὑπαρξίς μας ἐξαρτῶνται ἐξ ὁλοκλήρου ἀπὸ τὸν Θεόν (πρβλ. Πράξ. ιζ΄ 28· Κολ. γ΄ 1-4).

Πράγματι, κατὰ τὸ ἀρχέτυπὸν της καὶ κατὰ τὴν ἐσωτάτην οὐσίαν της, ὅλη ἡ κτίσις εἶναι ἀπὸ τὸν Λόγον καὶ διὰ τὸν Λόγον (Κολ. α΄ 16-17).

Εἰς Αὐτόν, δι’ Αὐτοῦ καὶ ἐν Αὐτῷ τὰ πάντα ἐπαναφέρονται εἰς τὴν ἔλλογον (logosni) καταγωγὴν καὶ ὑπαρξίν των· εἰς τὴν ἀρχέγονον ἀγιότητα καὶ τὸ κάλλος καὶ τὴν δύναμιν των· εἰς ἐκεῖνο τὸ «γενηθήτω» καὶ «ἐγένετο»· εἰς τὸν ἰδικόν των παράδεισον. **Διότι**, εἰς τὸν Λόγον εὐρίσκεται ὁ Παράδεισος, ἐνῶ ἐκτὸς τῆς λογικότητος, ἡ κόλασις. [...]

* * *

Δι’ ὅλα αὐτά, ἡ ἡμέρα τῆς Γεννήσεως τοῦ Θεοῦ Λόγου ἐν σαρκὶ –τὰ Χριστούγεννα– εἶναι ἑορτὴ θαυμαστὴ καὶ διὰ τὸ Μεγαλεῖον της καὶ διὰ τὸ Μυστήριόν της καὶ διὰ τὸ Νόημά της.

Ἑορτάζοντες τὰ Χριστούγεννα, οὐσιαστικῶς ὁμολογοῦμεν καὶ δοξάζομεν τὸ μοναδικὸν ἀληθινὸν νόημα καὶ τὸν

λόγον τῆς ἀνθρωπίνης ὑπάρξεως, τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος, τῆς ἀνθρωπίνης σκέψεως, τῆς ἀνθρωπίνης αἰσθήσεως, τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς. **Διότι**, κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς τοῦ Κυρίου Γεννήσεως «ἀνέτειλε τῷ κόσμῳ τὸ φῶς τὸ τῆς γνώσεως», τοῦ θείου νοήματος, καὶ ἐπλήρωσεν ὅλον τὸν κόσμον μέχρι τῶν περάτων του, καὶ ἀπεκάλυψεν εἰς ἡμᾶς τὸ αἰώνιον νόημα καὶ τὸν λόγον αὐτοῦ τοῦ κόσμου καὶ τοῦ ἐν τῷ κόσμῳ ἀνθρώπου.

Εἰς τὴν Γέννησιν τοῦ Χριστοῦ μας ἐδόθη ἡ ἀποκάλυψις καὶ τὸ νόημα τόσον τοῦ μυστηρίου τοῦ ἀνθρώπου, ὅσον καὶ τοῦ μυστηρίου τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς.

Διὰ τοῦτο μᾶς εἶναι ἀγαπητὸς ὁ ἄνθρωπος: διότι ἀνήκει εἰς τὸν Θεὸν Λόγον καί, ἐξ αἰτίας αὐτοῦ, εἶναι λογικός· **ἀλλὰ** μᾶς εἶναι ἀγαπητὴ καὶ ἡ ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου, διότι ἀνήκει καὶ αὐτὴ εἰς τὸν Λόγον καί, δι' αὐτό, εἶναι λογική· **καὶ** ἡ σκέψις τοῦ ἀνθρώπου μᾶς εἶναι ἀγαπητή, διότι ἀνήκει εἰς τὸν Λόγον καί, δι' αὐτὸ εἶναι, λογική καὶ ἡ αἴσθησις τοῦ ἀνθρώπου ἐπίσης, διότι ἀνήκει εἰς τὸν Λόγον καί, δι' αὐτὸ εἶναι καὶ αὐτὴ λογική· **κατὰ** τὸν ἴδιον τρόπον καὶ ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου, διότι εἶναι τοῦ Λόγου, καὶ δι' αὐτὸ λογική· **μᾶς** εἶναι ἀγαπητὸς καὶ ὁ κόσμος ἀκόμη, διότι εἶναι τοῦ Θεοῦ Λόγου, καὶ δι' αὐτὸ καὶ αὐτὸς λογικός· **καθὼς** καὶ ὁ οὐρανός, διότι καὶ αὐτὸς εἶναι τοῦ Λόγου, καὶ διὰ τοῦτο, λογικός.

Μὲ τὴν γέννησιν τοῦ Θεοῦ ἐν σώματι, ἐγεννήθη εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον ὅλος ὁ Θεός, ὅλη ἡ Ἀλήθεια τοῦ Θεοῦ, ὅλη ἡ Δικαιοσύνη τοῦ Θεοῦ, ὅλη ἡ Ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, ὅλη ἡ Ἀγαθότης τοῦ Θεοῦ, ὅλον τὸ Ἔλεος τοῦ Θεοῦ. **Διὰ** τοῦτο, ὅλοι οἱ πεινῶντες καὶ διψῶντες τὸν Θεὸν καὶ τὴν Δικαιοσύνην Αὐτοῦ, μέσα εἰς τὴν πνευματικὴν ἑξαρσιν καὶ τὴν ἄπειρον χαρὰν των, χαιρετίζουν ὅλα τὰ ὄντα καὶ ὅλην τὴν κτίσιν μὲ τὸν χριστουγεννιάτικον χαιρετισμόν:

Χριστὸς ἐγεννήθη! ἐνῷ ἀπὸ τὰ χριστονοσταλγικὰ βάρη τῶν ὄντων καὶ τῆς κτίσεως ἀντηχεῖ συγκινητικὴ ἡ ἀπάντησις: **Ἀληθῶς ἐγεννήθη!**

(*) Ἀρχιμανδρίτου Ἰουστίνου Πόποβιτς (†), Ἄνθρωπος καὶ Θεάνθρωπος, ἐκδόσεις «Ἀστήρ». • **Ε**πιμέλ. ἡμετ.